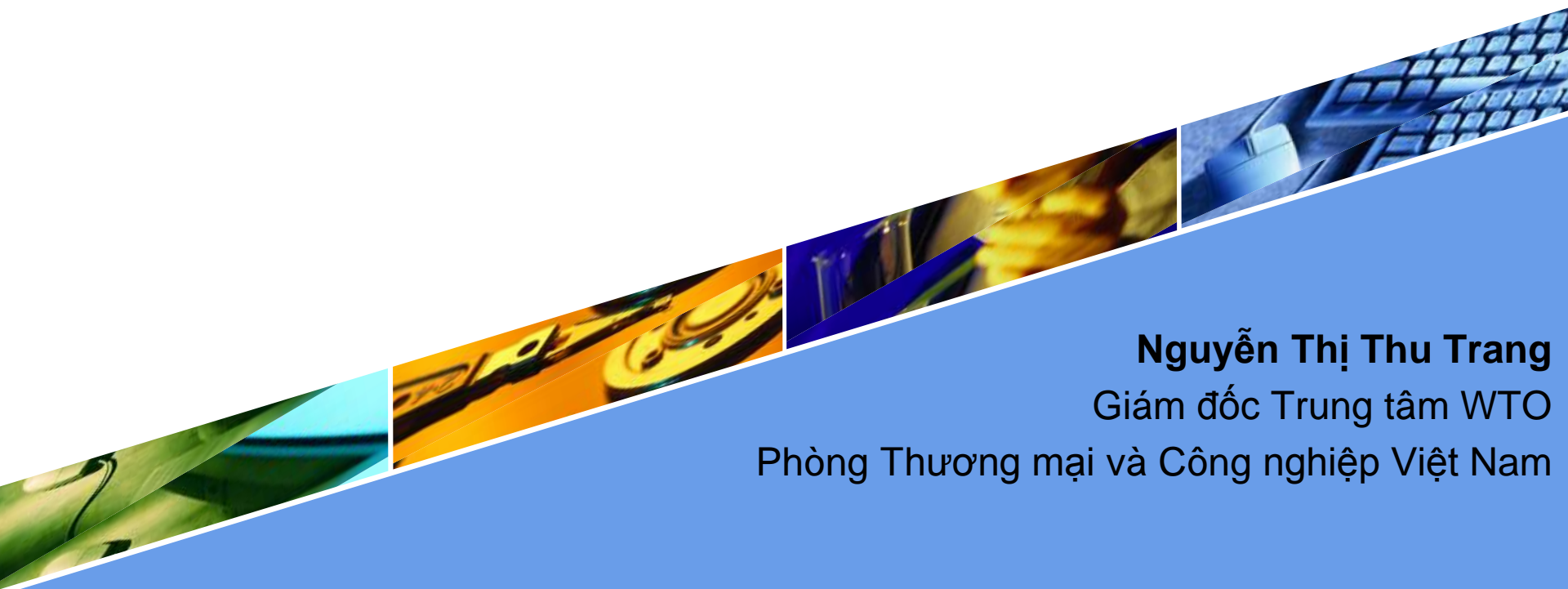

HIỆP ĐỊNH TẠO THUẬN LỢI THƯƠNG MẠI CỦA WTO

DOANH NGHIỆP ĐƯỢC LỢI GÌ? CẦN LÀM GÌ?

Nguyễn Thị Thu Trang
Giám đốc Trung tâm WTO
Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam

Kết cấu

- **Doanh nghiệp được lợi gì từ TFA?**
 - Nội dung TFA – Tiêu chuẩn để cải cách
 - Thực thi TFA – Sức ép để cải cách
 - TFA ở Việt Nam và ở nước ngoài

- **Doanh nghiệp cần và có thể làm gì để hiện thực hóa TFA?**
 - Biết quyền và lên tiếng
 - Phát hiện và lên tiếng
 - Hợp tác để hiện thực hóa

Doanh nghiệp được lợi gì từ TFA

▪ Lợi ích từ cải cách thủ tục hải quan (TTHQ)

- Thuận lợi hóa thương mại:

- Vấn đề rộng (hải quan, thuế quan, cơ sở hạ tầng, dịch vụ hỗ trợ, chuỗi cung cấp – sản xuất – phân phối)
- Hiệp định thuận lợi hóa thương mại trong WTO (TFA): Chủ yếu là về thuận lợi hóa thủ tục hải quan

- Lợi ích từ thuận lợi hơn trong thủ tục hải quan:

- *“Việt Nam đứng thứ 65/189 nước về TTHQ” (Bà Đặng Thị Bình An)*
- *“TTHQ hiện có khoảng 500 văn bản, với 5000 điều kiện thực thi... (với) 9 không – không rõ ràng, không hiệu quả, không hiệu lực...” (ông Nguyễn Đình Cung)*
- *“Giảm 1 ngày trong TTHQ, tiết kiệm cho doanh nghiệp 1,6 tỷ USD” (ông Nguyễn Đình Cung)*
- *“Giảm bớt TTHQ sẽ giúp cắt giảm 2,8% chi phí thương mại đối với các nước thu nhập trung bình khá, 2,2% đối với các nước thu nhập trung bình thấp” (OECD)*

Doanh nghiệp được lợi gì từ TFA

- **Nội dung TFA – Tiêu chuẩn bắt buộc cho cải cách TTHQ**
- **Các tiêu chuẩn bắt buộc về minh bạch hóa**
 - Đối với các quy định đã có: DN được quyền biết thông tin gì, công bố ở đâu
 - Đối với các quy định sắp có: DN được quyền bình luận về quy định mới như thế nào; Được quyền có thời gian chuẩn bị thực hiện quy định mới ra sao;
 - Đối với các vấn đề chưa rõ: DN được quyền biết về quyết định của cơ quan NN trước khi xuất – nhập khẩu như thế nào;
 - Đối với các vấn đề chưa hài lòng: DN có quyền khiếu nại ở đâu.

Doanh nghiệp được lợi gì từ TFA

- **Nội dung TFA – Tiêu chuẩn bắt buộc cho cải cách TTHQ (tiếp)**
- **Tiêu chuẩn bắt buộc về từng vấn đề trong quy trình XNK**
 - Các vấn đề chung
 - Phí, lệ phí
 - Biện pháp kiểm soát chuyên ngành (TBT, SPS...)
 - Xử lý trước khi hàng đến – kiểm tra sau khi hàng đi
 - Giải phóng hàng v. thông quan hàng
 - Quy trình một cửa
 - Các quy trình riêng:
 - Quy trình hải quan ưu tiên
 - Các thủ tục đặc biệt: Hàng gửi gấp, hàng dễ hư hỏng
 - Quy trình quá cảnh

>>> Tóm lại:

- Với TFA các tiêu chuẩn, yêu cầu bắt buộc phải đạt được trong cải cách được xác định rõ
- Pháp luật nội địa hầu hết đã có các quy định này – nhưng là tự nguyện, không bị ràng buộc rõ và không bị kiểm soát nếu vi phạm

Doanh nghiệp được lợi gì từ TFA

- **Thực thi TFA – Sức ép để cải cách TTHQ**
- Cải cách TTHQ ở Việt Nam thời gian qua: Những nỗ lực tự thân
 - Quyết tâm của Chính phủ, mong mỏi của DN
 - Những bước tiến dài v. Danh sách dài những vấn đề còn tồn đọng

“Thủ tục hải quan cho xuất khẩu mất 4 ngày, cao gấp 2 lần so với bình quân khu vực, thủ tục nhập khẩu là 4 ngày trong khi bình quân khu vực chỉ có 3 ngày là không thể chấp nhận được” (Thủ tướng Chính phủ)

Doanh nghiệp được lợi gì từ TFA

- **Thực thi TFA – Sức ép để cải cách TTHQ (tiếp)**
- Cải cách TTHQ thời gian tới: Sức ép cộng hưởng từ nhu cầu tự thân và yêu cầu cam kết quốc tế
 - + Sức ép về tiêu chuẩn
 - + Sức ép về cách thức thực hiện
 - + Sức ép về thời hạn hoàn thành

>>> **Tóm lại:**

Với TFA, cách thức, lộ trình thực hiện cải cách TTHQ được định hình rõ

Doanh nghiệp được lợi gì từ TFA

TFA

- = Thương mại được thuận lợi
- = Chi phí (thời gian, nhân lực, tiền bạc, rủi ro) giảm
- = Lợi nhuận được cải thiện – Chiến lược kinh doanh ổn định

Doanh nghiệp được lợi gì từ TFA

- **TFA: Cải cách thủ tục hải quan ở Việt Nam và ở nước ngoài**
 - TFA: Hiệp định bắt buộc với tất cả các nước thành viên WTO
 - Cải cách TTHQ: Công cuộc cải cách toàn cầu
 - Quyền yêu cầu của DN:
 - + Ở Việt Nam - Ở tất cả các quốc gia thành viên WTO
 - + Tất nhiên, có những giới hạn (nước đang phát triển, kém phát triển có quyền lựa chọn loại nghĩa vụ, thời điểm thực hiện nghĩa vụ)

Doanh nghiệp có thể và cần làm gì?

- **Cải cách TTHQ cần sự tham gia của DN**
 - Để phát hiện
 - Để phản ánh
 - Để sáng kiến
 - Để tạo sức ép hợp lý

Doanh nghiệp có thể và cần làm gì?

- **Doanh nghiệp phát hiện** dựa trên tiêu chí TFA+
 - Những quy định chưa thích hợp với TFA
 - Những thực tế chưa phù hợp với TFA
 - Những vấn đề làm hạn chế hiệu quả của TFA
- **Doanh nghiệp phản ánh** theo các cơ chế TFA+
 - Với các cơ quan trực tiếp thực hiện TTHQ (hải quan, quản lý chuyên ngành)
 - Với các cơ quan giám sát, điều hành (Chính phủ, Quốc hội)
 - Với các tổ chức đại diện doanh nghiệp (VCCI, Hiệp hội)

Doanh nghiệp có thể và cần làm gì?

- **Doanh nghiệp sáng kiến theo TFA+**
 - Đề xuất cách thức để giải quyết bất cập
 - Bình luận cách thức cơ quan đề xuất
 - Phối hợp cùng đề xuất
- **Doanh nghiệp sức ép bằng TFA+**
 - Các tiêu chuẩn, thời hạn hoàn thành cải cách TTHQ
 - Xếp hạng thế giới
 - Dự luận và ảnh hưởng

Doanh nghiệp có thể và cần làm gì?

- **Một liên minh Nhà nước – Doanh nghiệp thực thi TFA**

Tại sao không?

- Doanh nghiệp qua VCCI đã tham gia vào quá trình xây dựng TFA cùng Nhà nước
- Doanh nghiệp có lợi ích to lớn từ thực thi TFA – Nhà nước có nghĩa vụ và trách nhiệm quốc tế trong thực thi TFA

Doanh nghiệp có thể và cần làm gì?

▪ Một liên minh Nhà nước – Doanh nghiệp thực thi TFA

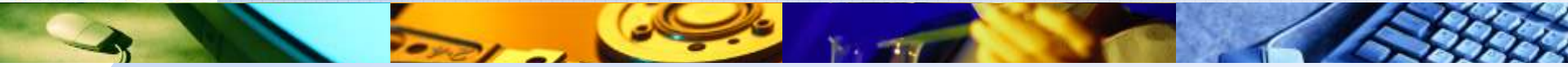
Làm thế nào?

- *Mô hình:*

- + Một Ủy ban hỗn hợp công – tư?
- + Các báo cáo định kỳ về tiến trình thực hiện TFA?

- *Xây dựng năng lực:*

- + Cho doanh nghiệp: Thông tin, tư vấn
- + Cho cơ quan Nhà nước (cả giám sát và thực thi): Đầu mối thông tin

Xin cảm ơn

Trung tâm WTO
Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam
9 Đào Duy Anh – Hà Nội
Tel: 04-35771458
Fax: 04-35771459
Email: banthuky@trungtamwto.vn
Website: trungtamwto.vn